2.3 Pravni okvir za osnivanje socijalnih poduzeća/kooperacija

2.3.1 Pravni okvir socijalne ekonomije

e-modul 2 (Socijalno)
Poduzetništvo i kooperacije u teoriji
Listopad 2021

Ovo predavanje obrađuje sljedeće teme:

- Socijalna ekonomija u Europi
- Načela socijalne ekonomije i ciljevi održivog razvoja (SDG)
- Regulacija socijalne ekonomije u državama projekta

01

Socijalna ekonomija u Europi

2002. glavni europski akteri socijalne ekonomije (prethodnica Europskog udruženja socijalne ekonomije https://www.socialeconomy.eu.org/), usvojili su Povelju o socijalnoj ekonomiji, revidiranu 2015., definirajući identitet, temeljne vrijednosti i karakteristike koje dijele svi akteri socijalne ekonomije.

Social Economy Europe

02

Socijalna ekonomija u Europi (2)

Povelja o socijalnoj ekonomiji bila je od ključne važnosti za definiranje socijalne ekonomije u Europi i svijetu. Na primjer, Povelja se spominje u preambuli španjolskog Zakona o socijalnoj ekonomiji (5/2011).

Pojava i napredak digitalizacije, blockchaina i velikih podataka, ili globalni porast nejednakosti i nesigurnosti radnih mjesta, trendovi su koji brzo mijenjaju naš svijet, donose nove mogućnosti, ali i nove izazove, te nas potiču na raspravu o budućnosti koju želimo kolektivno graditi.

2.8 milijuna socijalnih poduzeća i organizacija

13.6 milijuna ljudi zaposleno

8% EU-a BDP-a

Izvor: Studija Europskog gospodarskog i socijalnog odbora o nedavnim evolucijama socijalne ekonomije u Europskoj uniji

Socijalna ekonomija u Europi (3)

Europi je potrebna socijalna ekonomija kako bi doprla do svojih građana, otkrila njihove stvarne potrebe i učinila ih dijelom donošenja rješenja za brojne izazove, kao što su nezaposlenost ili nesiguran rad, socijalna isključenost, diskriminacija i rasizam, klimatske promjene ili nedostatak društvenih kohezija.

Isto tako, socijalna ekonomija treba Europsku uniju kako bi poboljšala svoju vidljivost, kao saveznika dobrih poduzetničkih modela, te podržala svoje priznanje i razvoj, na ravnopravnoj osnovi s drugim oblicima poduzeća, na cijelom europskom jedinstvenom tržištu (*Socijalna ekonomija Europa*).

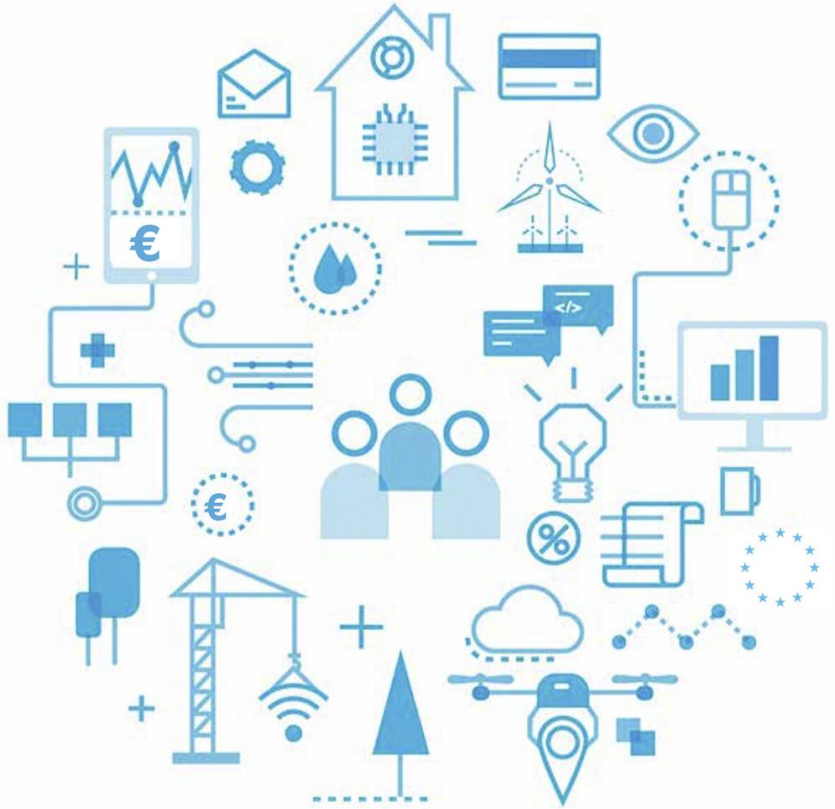

Izvor: Social Economy Europe

Načela socijalne ekonomije

Socijalna ekonomija sastoji se od raznolikosti poduzeća i organizacija kao što su kooperacije, zajedničk firme, udruge, zaklade i drugi oblici socijalnih poduzeća koji mogu biti specifični za svaku zemlju

Oni su ujedinjeni prvenstveno oko vrijednosti ljudi i socijalnog cilja nad kapitalom, demokratskog upravljanja, solidarnosti i reinvestiranja većine dobiti za provedbu ciljeva održivog razvoja, vođeni svojom misijom služenja općem dobru i općem interesu.

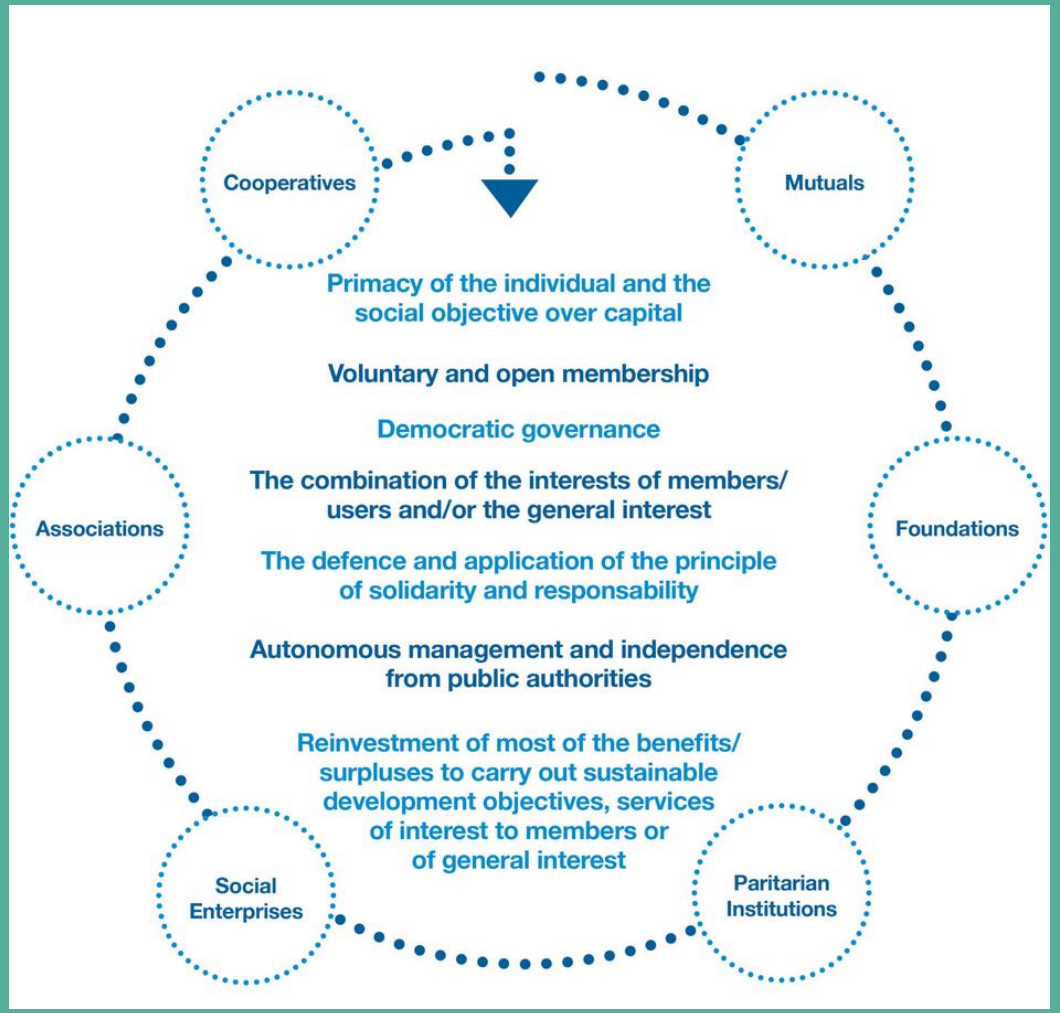

Socijalna poduzeća i organizacije. Izvor: Social Economy Europe

Ciljevi Održivog razvoja

Socijalna ekonomija je prilika i pokretač za provedbu Agende 2030. i njenih 17 ciljeva održivog razvoja (SDG) na europskoj i globalnoj razini, posebno za postizanje cilja 8 „promicanje neprekidnog, uključivog i održivog gospodarskog rasta, potpunog i produktivnog zapošljavanja i dostojanstven rad".

Regulativa Socijalne Ekonomije u državama projekta

Važno je znati kakva zakonska regulativa postoji posebno za socijalno poduzetništvo i kako socijalna poduzeća djeluju u državama u kojima ne postoji poseban zakon. Mnoge države su nedavno uvele nove zakone i strategije, dok su druge u procesu.

Sljedeća tablica uključuje zakone koji reguliraju socijalnu ekonomiju ili socijalno poduzetništvo u zemljama projekta (Austrija, Hrvatska, Cipar, Malta, Slovenija i Španjolska).

Regulativa Socijalne Ekonomije u državama projekta

Stol 1. Zakoni i strategije o SPRI ili SP u projektnim zemljama.

Zemlja	Zakon/Strategija
Austrija	Zakon od 9. travnja 1873. o kooperacijama (RGBI br.70 izmijenjen Saveznim zakonom BGBI 91/1976)
Hrvatska	Strategija razvoja civilnog društva 2006.-2011., 2012.-2016. Strategija razvoja socijalnog poduzetništva (2015.) Zakon 157/2013 o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju OSI Zakon o kooperacijama (NN 34/2011, 125/2013, 76/2014)
Cipar	Nacionalni akcijski plan za razvoj ekosustava društvenih poduzeća Zakon o socijalnim poduzećima iz 2021. (23.12.2020.) Zakon o kooperacijama (Zakon 22/1985)
Malta	Zakon o kooperativnim društvima iz 2001. [poglavlje 442 zakona Malte] Bijela knjiga - Zakon o socijalnom poduzetništvu (lipanj 2015.)

Zemlja	Zakon/Strategija
Slovenija	Strategija socijalnog poduzetništva 2013.-2016 Strategija razvoja socijalne ekonomije 2019.-2029 Zakon o radnoj rehabilitaciji i zapošljavanju osoba s invaliditetom (2004.) Zakon 20/2011 o socijalnom poduzetništvu Zakon o kooperacijama (1992.)
Španjolska	Zakon 5/2011 o socijalnoj ekonomiji Zakon 27/1999 o kooperacijama socijalne inicijative Zakon 20/1990 o fiskalnom režimu kooperacija Zakon 44/2007 o poduzećima za socijalnu integraciju Zakonodavni kraljevski dekret 1/2013 o osobama s invaliditetom Zakon 44/2015 o sudjelujućim radnim društvima

SPRI– socijalno poduzeće za radnu integraciju
SP -Socijalno poduzeće
OSI – Osoba s invaliditetom

Regulativa Socijalne Ekonomije u državama projekta

Primjerice, u Španjolskoj je trenutna konfiguracija socijalne ekonomije obilježena usvajanjem Zakona 5/2011 od 29. ožujka o socijalnoj ekonomiji, što nedvojbeno predstavlja prekretnicu bez presedana za prepoznatljivost, vidljivost i razvoj sektora , kako unutar same države tako i unutar Europske unije.

Druge države, poput Slovenije, imaju regulirano socijalno poduzetništvo ili imaju strategije za razvoj socijalnog poduzetništva ili socijalne ekonomije (poput Hrvatske, Slovenije, Cipra).

Regulativa Socijalne Ekonomije u državama projekta

U slučaju Austrije, ne postoji konsenzus o tome da li bi imalo smisla različitim pravnim tradicijama socijalnih poduzeća dati jedinstven pravni okvir.

Nedavno uključivanje Zakona o socijalnim poduzećima na Cipru u zakonodavni arsenal definitivno će poslužiti daljnjem razvoju i promicanju socijalnog poduzetništva na Cipru.

Sve države imaju razvijene zakone o kooperacijama, a neke od njih prepoznaju kooperacije kao jedan oblik socijalnog poduzeća ili socijalne ekonomije (Slovenija, Španjolska).

TRAIN-CE-FOOD projekt

https://traincefood.si/hr/home-english

Autor: Arantxa Aguirre (Premacultura Cantabria)

permaculturacantabria@gmail.com

Ovaj projekt sufinancirala je Europska komisija, Opća uprava za unutarnje tržište, industriju, poduzetništvo i mala i srednja poduzeća. GA: SI2.823699.

Ova publikacija odražava samo stavove autora i suradnika, a Komisija se ne može smatrati odgovornom za bilo kakvu upotrebu informacija sadržanih u njoj.